

● VOLITVE 86

Dopolnjena volilna zakonodaja

Splošne skupščinske volitve v 1982. letu so pokazale, da je potrebno volilno zakonodajo nekoliko dopolniti. V posameznih krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in občinah naše republike smo pri analiziranju in sprejemanju zaključkov ob zadnjih volitvah ugotavljali, da volilni zakoni, predvsem nekatere določbe zakona o volitvah in delegiranju v skupščine, ne ustrezajo praksi. Bila je dana vrsta pobud in predlogov, kako smotrnejše, bolj življenjsko in preprosteje urediti nekatere volilne postopke, predvsem pa kako racionalneje postaviti volilno prakso. O vsem tem so pristojni organi pripravili razprave in na teh osnovah predloge tako, da je skupščina naše republike na seji oktobra 1984 sprejela nekatere spremembe zakona o volitvah in delegiranju v skupščine.

Vseh pobud in pripomb zakonodajni organi seveda niso mogli upoštevati, saj je potrebno za njihovo realizacijo preveriti tudi določila ustave SFRJ in SRS ter druge predpise, ki pa jih v tem času ni bilo mogoče spreminjati. Konkretnih sprememb v tem volilnem zakonu je sicer manj, kot smo jih pričakovali, vendar le-te vendarle vnašajo nekaj možnosti za racionalnejše in preprostejše oblikovanje delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v temeljnih samoupravnih skupnostih.

Po določilih dopolnjenega zakona je dana možnost, da lahko dve ali več temeljnih organizacij združenega dela ali delovne skupnosti, ki imajo do 60 zaposlenih, oblikujejo skupne delegacije za delegiranje delegatov v skupščine samoupravnih intere-

snih skupnosti, kar uredijo s posebnim samoupravnim sporazumom.

Druga možnost, ki jo daje novelirani tekst zakona, je ta, da ne glede na število delovnih ljudi v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih dve ali več temeljnih organizacij ali delovnih skupnosti, združenih v delovno organizacijo, lahko oblikujejo eno ali več skupnih delegacij, če so člani istih skupnosti in če gre za uresničevanje istih, skupnih interesov ter nalog na ravni delovne organizacije.

Dana je tudi možnost, da delavci dveh ali več temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, ki sicer ne volijo delegacij (manj kot 20 oz. 30 zaposlenih), s posebnim sporazumom določijo oblikovanje ene ali več skupnih delegacij za dele-

giranje v skupščine SIS.

In ne nazadnje velja opozoriti, da lahko temeljna samoupravna skupnost določi s svojim statutom ali z drugim splošnim aktom, da opravlja delavski svet, skupščina krajevnih skupnosti oziroma drug ustrezen samoupravni organ funkcijo delegacije za skupščine SIS, vendar samo za področja telesne kulture, stanovalskega gospodarstva, socialnega skrbstva, otroškega varstva, zaposlovanja in invalidsko pokojninskega zavarovanja, skratka za tista področja, ki ne morejo samostojno delovati s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti kot četrti zbor.

Nadaljnja novost je tudi v kmetijstvu, kjer bodo lahko kmetje kooperanti, člani zadrug in vsi tisti, ki so poslovno povezani z organizacijami združenega dela, oblikovali skupne delegacije z delavci, ki združujejo delo v teh organizacijah. Za našo občino to pomeni, da bodo lahko neposredni kmetijski proizvajalci oblikovali delegacije skupaj z delavci kmetijske zadruge. Seveda pa bomo morali v praksi zagotoviti, da bodo na seje skupščin delegirani iz teh delegacij tako, da bo interese kmetijskih proizvajalcev zastopal njihov delegat, ne pa npr. nek strokovni

ali administrativno tehnični delavec kmetijske zadruge.

Za vse spremembe, ki jih bomo v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih uveljavili do naslednjih volitev delegacij, je značilno, da niso obvezne. Družbenopolitičnim in samoupravnim organom v temeljnih samoupravnih skupnostih je prepuščeno, da ocenijo primernost njihovih uveljavitev v svojem okolju. Če ugotovijo, da spremembe v posameznem tozidu ali ozdu oziroma krajevni skupnosti ne bi pripomogle k boljšemu in racionalnejšemu delu delegacij, jih ni potrebno uveljaviti. Ob posameznih spremembah pa je potrebno popraviti tudi določila v statutih oziroma samoupravnih aktih temeljnih samoupravnih skupnosti.

Ker vemo, da bodo volitve sredi marca prihodnjega leta, nam ob vseh volilnih pripravah ne ostaja več mnogo časa za realizacijo možnih sprememb. Zato bi morali predvsem v osnovnih organizacijah sindikata, ob neposrednem sodelovanju občinskega sveta zveze sindikatov, preveriti konkretne možnosti za uveljavitev drugačnega oblikovanja svojih delegacij. Sicer pa sprememb zakona o volitvah in delegiranju v skupščine ne gre jemati kot obveznost, da naj bi jih vseh povsod praktično uveljavljali, ampak kot nadaljnjo demokratizacijo volilnih postopkov in možnosti svobodnejše uveljavitve pobud delovnih ljudi in občanov.

MARKO ROTH

● AKCIJA BRIGADIRJEV VETERANOV

Na novo posajene lipe

Po šolskem igrišču v Štepanjskem naselju se je 12. oktobra razlegala partizanska pesem skupaj s pesmijo krampov in lopat. Jutro je bilo megleno, a prvi so že neutrudno delali. Da, brigadirskim veteranom so se to pot pridružili učenci OŠ Karla Destovnika-Kajuha. Odločili so se zasaditi štiriinštirideset lip, ki so jih veterani poklonili šoli. Skupaj s tistimi, ki jih bomo posadili pred šolo na drugem koncu naselja, naj bi predstavljale spomin na tovariša Tita.

Prihajali pa so delat novi in novi...

Marsikateri brigadir — veterani se je ob delu spomnil na dneve, ko so gradili domovino.

Bruno Thaler: »Naj najprej povem, da se je ideja o sajenju dreves utrla pri tovarišici Bredi, ki tudi danes sodeluje.

Pa moji spomini? Gradili smo Novi Beograd, Borovnico, Banjaluko. Omeniti moram še prvo slovensko mladinsko brigado, imenovano po herojki Majdi Šilc — sam sem bil tudi v tej brigadi. Pobirali smo poljske prideleke, in to leta 45 na Krškem polju. Potem smo v Bohinju istega leta sekali drva. Delali smo tudi v Ljubljani in okolici. Študentski dom na primer.

Potem smo šestinštiridesetega gradili progo Brčko — Banovići. Pa kasneje avtocesto Zagreb — Beograd, hidrocentrale, v naslednjih letih Novo Gorico in Kočevski Rog.

Sestrični Milica in Zlata Pribošić: »Delali sva pri Veliki Kapeli, Veliki dolini... Bili sva v prvi slovenski brigadi Majde Šilc. Zdaj, ko pomagava tukaj saditi drevesa, se počutiva mladi, pa tako otročji, kot sva bili včasih. Kar z vami v klopi bi šli.

Toda — šalo na stran. Jesti res ni bilo na pretek in izbiro, ko sva po vojni pomagali graditi domovino. Spomniva se na močnik in na gobe. Pa tudi na to, da sva nekoč dobili paket od doma in domači so nama pisali, da imajo v Ljubljani že žemljice.

V pogovor se je vključila tudi **Teja Majkič**, predsednica mladinske organizacije na OŠ Karla Destovnika-Kajuha.

»Zelo sem vesela, da je akcija potekala v tako prijetnem ozračju. Seveda pa bomo imeli tudi zasajena drevesa. Zahvaljujemo se veteranom zanje in upamo, da se bomo ob kakih drugih priložnostih spet zbrali.«

Povabilu na akcijo so se odzvali tudi gasilci, ki so nanovo posajene lipe zalivali.

Tako. Zdaj pred šolo stoji novih štiriinštirideset lip. Ker pa je takšnih akcij zadnje čase bolj malo, se bomo potrudili, da jih bo v bodoče več. Zahvala pa gre tako tovarišici Bredi za idejo, kot vsem, ki so jo uresnili.

LIDIJA ANTOLIČ

● Sestanek v Bizoviku zaradi gradnje soseske MS 110/1

Zidati — da ali ne?

Na pobudo zbora krajevnih skupnosti je predsednik občinske konference SZDL naše občine 9. oktobra v gasilskem domu v Bizoviku sklical sestanek, ki so se ga poleg krajanov in funkcionarjev te krajevnih skupnosti udeležili tudi predstavniki Zavoda za družbeno planiranje, Zavoda za izgradnjo Ljubljane, izvršnega sveta naše občinske skupščine, občinskega sekretariata za urbanizem, gradbene zadeve ter varstvo okolja in zbora krajevnih skupnosti. Na tem sestanku naj bi uskladili različna mnenja v zvezi s pozidavo soseske MS 110/1 Bizovik, ki so se razplamtela ob javni razgrnitvi načrta zanj in pa ob dejstvu, da je v dokumentih predvidena po letu 1990 na tem območju gradnja gostega naselja. Gre za skupno 144, večinoma vrstnih hiš, ki naj bi bile postavljene na 14 hektarjih za obdelavo ne najboljše zemljišča. Težava pa je v tem, da bo zaradi gradnje prizadetih 39 družin, ki živijo na tej zemlji in jo izkoriščajo. Vsi ti lastniki so proti pozidavi tega območja.

Že na samem začetku sestanka je bilo čutili, da skupnega jezika ne bo lahko našli. Način pogovora je že kaj kmalu pokazal, da obe strani, tako

krajanj kot razlagalci, pripravljavci in zagovorniki tega načrta, namravata vztrajati vsak pri svojem predlogu. Zanimivo je, da je pobuda za to

gradnjo prišla prav iz krajevnih skupnosti, in sicer leta 1980, ko so se sprejemale pripombe in dopolnila h generalnemu urbanističnemu načrtu Ljubljane. To pa tudi zato, ker je bilo to zemljišče že v precejšnji meri pozidano s črtnimi gradnjami in bi tako s primerno oblikovano in okolju prilagojeno organizirano gradnjo uredili obstoječe stanje.

V obrazložitvi prizadetih krajanov, ki jo je na tej seji prebrala njihova predstavnica, je bilo naštetih niz nepravilnosti, storjenih v preteklosti in tudi v novejšem času v zvezi s prejemanjem tega zazidalnega načrta. Tako prizadeti krajanj očitajo, da ni izkazan splošni družbeni interes. Povsem neprizadete so parcele zagovornikov sedanjega zazidalnega načrta, čeprav ležijo vmes ali pa zraven njihovih. Krajanj tega načrta ne sprejemajo, a je kljub temu zapisan v planskih dokumentih. Zbor krajanov je bil sklican prepozno, v zapisniku so bile razprave grobo zmaličene; na julijsko sejo zbora krajevnih skupnosti so prizadeti krajanj poslali posebno delegacijo, da bi obrazložila njihove težave, a ji ni bilo dovoljeno, da pove mnenje v celoti. Tako so ravnali zato, ker so menili, da delegacija KS Bizovik za zbor krajevnih skupnosti tega mnenja na tem organu ne bo hotela prebrati.

Kot primer nepravilnega ravnanja so navajali tudi izpušeni sklep v zapisniku zbora krajevnih skupnosti, upoštevanje interesov posameznikov in ne večine. Na njihovih parcelah so jemali vzorce, ne da bi jih obvestili o tem, kaj šele vprašali za dovoljenje. Menijo, da bo s to gradnjo uničeno vaško jedro. Sprašujejo se tudi, od kje sredstva za tako megalomanske načrte v dobi restrikcij. Predlagajo, naj bo na tem območju gradnja dovoljena le za potrebe krajanov.

Na sestanku so razlagalci zazidalnega načrta kot vzrok za gradnjo v tem predelu Bizovika, poleg že omenjenih številnih črnih gradenj, navedli še ekonomskega. V tem delu naše občine ni industrije, ni zaljedja,

ki bi komunalno uredilo naselje, potreba po tem pa je velika; nimajo vodovoda, kanalizacije, ceste, mestnega prometa. »Bogato opremljeno krajevno skupnost boste imeli, če bo intenzivno pozidana,« je dejal predstavnik Zavoda za izgradnjo Ljubljane. »In če ne pristanete na to, niste upravičeni do družbenih sredstev, ki se zbirajo v Ljubljani za družbeno usmerjeno gradnjo,« je posvaril.

»Zemlje ne damo, imamo otroke! Ni vode, imamo pa športno igrišče! Zakaj je bil tak vrstni red?« so se navzoči oglašali z medklci. »Za razvoj so potrebne žrtve,« so pojasnjevali zagovorniki načrta. »Toda napredek ne sme biti tak, da uniči obstoječe, mora biti postopen,« so ugovarjali prizadeti.

Ob tako burni razpravi, v kateri so ljudje pogostokrat govorili voseprek in v kateri je bilo več čustvenega kot razumskega reagiranja, vsaj kar zadeva prizadete, je bilo pričakovati, da pozivi k pametnemu ravnanju ne bodo zalegli kaj prida. Besede »z dobro voljo se da marsikaj doseči« ali pa »upoštevajte, kaj je dobro za vso skupnost in ne le za posamezni-

ke« so bile deležne le medlih nasmeškov in zamahov rok.

Zato je pobudnikom in razlagalcem tega načrta mogoče zameriti to, da do ljudi že ob rojstvu te zamisli in kasneje niso prišli z več posluha za njihova čustva, z vedenjem, da uradne in tako pogostokrat uporabljene besede »v imenu splošnega družbenega interesa« povzročajo hude osebnostne stiske ljudi, saj jim njihove koščke zemlje pomeni dom in s tem tudi varnost.

Usklajevalni sestanek je na koncu izvenel kot prepričevanje tistih, ki so proti zazidalnemu načrtu, naj se čimprej sprijaznijo z mislijo, da bodo tam zrasle hiše. Kajti na vprašanje, kakšne bodo posledice, če krajanj ne bodo za pozidavo, je bilo ob koncu rečeno približno takole: Možnosti sta dve — ali se načrti opustijo ali pa občinska skupščina sprejme sklep o razlastitvi.

DARJA JUVAN

Slovensko kmetijstvo leta 2000

V osnutku dolgoročnega plana Slovenije do leta 2000 je v poglavju, ki je namenjeno kmetijstvu, zapisano, da bomo do tega leta povečali kmetijsko proizvodnjo za 40 do 45 odstotkov.

Leta 2000 bomo v republiki razpolagali z okoli 760.000 hektari zemljišč... Obdelovalnih zemljišč bo ostalo približno toliko kot sedaj (tj. 650.000 hektarov), povečal pa se bo odstotek njiv s sedanjih 250 na 300.000 hektarov... Do tega leta bo treba nadomestiti okoli 95.000 hektarov zemljišč s hidromelioracijami, okoli 100 tisoč hektarov z agromelioracijami in okoli 120.000 hektarov s komasacijami; odkupili pa naj bi 10 tisoč hektarov obdelovalne zemlje.

Premoga ni dovolj

Z nakupom premoga to zimo slabo kaže, saj po besedah direktorja Kurivoprodaje primanjkuje ok. 50.000 ton tega goriva. Kaj to pomeni za mnoga gospodinjstva v Ljubljani, ko tudi stanje z električno energijo in tekočimi gorivi ni rožnato, kljub visokim cenam, ni potrebno govoriti. Vzrokov za tako stanje je več. Kronično pomanjkanje vagonov, izvozne obveznosti, pomanjkanje rudarjev, slabe strukture premoga, zapiranje v republiške meje, nevlaganje v opremo itd. Kljub temu da so sklenjeni samoupravni sporazumi in dol-

goročne pogodbe o dobavih premoga ter o solvanjih, da so vse dobavljene količine plačane v roku, da se plačuje za brezobrestnimi avansi, izvajajo redni obiski rudnikov in organizirajo posebne kompozicije vlakov, je bilo doslej vse zman. Upati je, da se bo do konca leta stanje vsaj delno ublažilo, saj je obljubljena večja količina premoga iz uvoza (iz SZ, Vzhodne in Zahodne Nemčije in iz ČSSR). Zato je umesten predlog, da se prodaja premoga do izboljšanja situacije omeji za enkratni nakup na 2 tona rjavega premoga oziroma bri-

ketov, ali 5 ton lignita, da bi tako zagotovili nakup čimvečjemu številu potrošnikov. Razveseljivo je, da lahko Kurivoprodaja ponudi drva trdih listavcev, ki jih ima stalno na zalogi.

Najbolj ogroženi krajanj našega mesta imajo možnost, da po predlogu patronažne službe centra za socialno delo dobijo premog prej kot drugi — seveda če se ugotovi, da so upravičeni. Upati je, da kljub težavam, ki nas pestijo, ne bo nikogar, ki bi ga v prihajajoči zimi zeblo.

VILI KLEMENC

Problemsko-programatska konferenca

(nadaljevanje s 1. strani)

velja pouk organizirati v dveh skupinah. Povečana morajo biti vloga in odgovornost predsedstva občinske konference in krajevnih organizacij ZRVS. Predavatelji naj bodo praviloma iz vrst vseh KO ZRVS, resnejša pa naj bo njihova strokovna in metodno andragska priprava. RVS morajo biti še bolj informirani o vseh aktivnostih organizacije. Nujno je boljše sodelovanje KO ZRVS s strelskimi sekcijami (društvi) za neprekinjeno strelsko usposabljanje RVS. S posebno pozornostjo sta bila podčrtana vloga in pomen naših

obrambe, katere naročnik naj bi bil vsak RVS. Krajevne organizacije in občinska konferenca ZRVS naj izvajajo redne analize usposabljanja in ustrezno ukrepajo (s pogovori, pismi, z opozorili in angažiranjem drugih dejavnikov, z aktiviranjem samoupravnega sodišča in — v nujnih primerih — s postopkom pred častnim sodiščem.

V razpravi o programu za 1986. leto je bilo rečeno, da je predlagani program republiške konference ZRVS ustrezen, da pa je nujno zmanjšati število sklicev, tj. da velja pri enem sklicu obdelati več tem.

Sklepe, ki jih je pripravila in predlagala komisija na osnovi

gradiva in razprave, je konferenca v načelu sprejela, a pooblastila predsedstvo občinske konference ZRVS, da jih dokončno oblikuje skupaj s komisijo za sklepe, kar je bilo storjeno na skupni seji 24. oktobra.

Vse KO ZRVS so dobile dokončno oblikovane sklepe, v katerih so podrobneje opredeljene obveznosti in odgovornosti krajevnih organizacij ZRVS in predsedstva občinske konference ZRVS v zvezi z usposabljanjem ZRVS ter dani predlogi, kaj naj bi glede tega storili tudi mestna in republiška konferenca ZRVS.

F. D.

● Kozolec v dopolnilni vlogi

Kozolec, naša slovenska etnografska posebnost, okras pokrajini in vedno priljubljen motiv slikarjem, kot kmečko gospodarsko poslopje izgublja svojo temeljno funkcijo.

Vse manj jih je. Žetve in potem sušenja v kozolcih pred mlačvijo ni več, vse to sedaj opravi kombajn kar na polju. Tudi travinje se sedaj s stroji hitreje posuše na travnikih ali pa jih silirajo. Kozolci tako ostajajo vse bolj prazni ali pa dobivajo, kot tale na sliki, nove funkcije. Ana Grad iz Zg. Kašlja mu je novo dopolnilno funkcijo dodala prav domiselno. Fižol na vrvičah ji je že več let zapored bogato obrodil.

S. G.

